

ІНТЕРНЕТ-ЗМІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

У статті аналізується діяльність сучасних інтернет-ЗМІ та їх роль у функціонуванні глобального інформаційного простору. Засоби масової інформації сьогодні виступають головним інструментом пізнання сучасного світу, отримання оперативної інформації, засобом спілкування і можливістю забезпечення професійної освіти й виховання.

Ключові слова: засоби масової інформації, інтернет-ЗМІ, новини.

The article analyzes the activity of modern Internet mass media and their role in the functioning of the global information space. Today, the mass media are the main tool for learning about the modern world, obtaining operational information, a means of communication and an opportunity to provide professional education and training.

Keywords: mass media, internet media, news.

Прогресивний розвиток комп'ютерних технологій та інтернету зумовив динамічні зміни в системі засобів масової інформації. Їх невід'ємною інформаційно-комунікативною структурою стали саме інтернет-ЗМІ, бурхливий розвиток яких припав на останні десятиліття.

Питання розвитку сучасних засобів масової інформації, а саме інтернет-ЗМІ знаходиться в колі інтересів науковців М. Чабаненко, О. Гарматій, К. Василенко, І. Тонкіх, О. Каплій, Л. Соломенко та інших.

Інтернет-ЗМІ як соціокультурний феномен сучасності вирізняють яскраво виражені та інформаційно насичені матеріали на актуальну тематику в будь-якій сфері, в культурній також. Вони виступають найбільш ефективним засобом формування суспільної думки та побудови моральних пріоритетів, які б відповідали проблемам сьогодення.

А. Рижанова у своєму науковому доробку визначає засоби масової інформації як «...соціальний інститут, що забезпечує зміцнення доцентрових, інтеграційних процесів, формування та розвиток менталітету соціуму шляхом поширення інформації (зокрема, соціальних цінностей, знань, норм поведінки) в масовому масштабі; виникає на певному ступені філогенезу, коли реалізація соціальних зв'язків лише через безпосереднє міжособистісне спілкування гальмує динаміку культури суспільства» [8].

І. Литовченко наголошує, що «...сьогодні засоби масової інформації характеризуються широким розповсюдженням, доступністю і здатністю задовольняти різноманітні інформаційні потреби членів суспільства, що значно розширює сферу їх впливу. Важлива роль засобів масової інформації полягає у їх здатності до швидкого реагування на актуальні явища та процеси, що відбуваються в суспільстві, а також трансляції в суспільстві ідей, норм та цінностей. Основними елементами інституту

засобів масової інформації є преса, видавництва, телебачення, кінематограф, радіо, інформаційні агентства, служби зв'язку з громадськістю і пресою, рекламні агентства, глобальна мережа Інтернет тощо. Всім цим елементам притаманні певні якості, що їх об'єднують, а саме: звернення до масової аудиторії; доступність багатьом; корпоративний зміст виробництва; розповсюдження інформації та інші» [6].

С. Яременко та Д. Бабій у своєму науковому доробку наголошують, що розвиток засобів масової комунікації в мережі Інтернет спричинив зміни в способі мислення людей. На думку дослідників, «...вплив мережі Інтернет на громадськість зумовлюється такими функціональними завданнями:

1) відображення, фіксація, моделювання дійсності, тобто подій, фактів, соціальних відносин, а остаточною продукцією є інформація про цю дійсність;

2) зміна соціальної реальності й управління нею, утвердження, підтримання і трансляція ціннісних, нормативних орієнтирів суспільства, контроль за реалізацією управлінських рішень, регулювання соціальних відносин» [11].

М. Чабаненко у своїй науковій праці визначає інтернет-видання «...як розміщений в інтернеті засіб масової інформації та комунікації, що є в основі тотожним за своєю внутрішньою структурою й організацією функціонування періодичному друкованому виданню електронним (комп'ютерним) виданням, у якому може застосовуватись мультимедійність, гіпертекстові посилання й інтерактивні форми роботи з аудиторією і на сторінках якого з певною регулярністю розміщуються розраховані на масову аудиторію суспільно значущі медіаповідомлення, підготовлені відповідно до стандартів журналістики» [10].

О. Гарматій виділяє важливі характеристики інтернет-ЗМІ, серед яких: універсальність, оперативність, вимірюваність, економічність і архівування матеріалів [2].

К. Василенко наголошує, що інтернет-видання є принципово новим видом засобів масової комунікації і характеризуються такими ознаками як комунікативність, інтерактивність та мобільність [1].

У травні 2023 року ГО «Інститут масової інформації» (ІМІ) провів моніторинг розділів «Новини» популярних онлайн-медіа України. Результати моніторингу свідчать, що в українському сегменті інтернету побільшало новин, що відповідають професійним стандартам, порівняно із ситуацією в березні 2023 року [7].

У межах моніторингу п'яти популярних херсонських онлайн-медіа, який з 10 до 14 квітня 2023 року проводив ІМІ було визначено, що більш ніж 98% новин у херсонських медіа є достовірними та в понад 99% новин факти відокремлені від коментарів. Такі дані були отримані після аналізу 543 новини у виданнях «ХЕРСОН Онлайн», «Суспільне Херсон», «Типовий Херсон», «Вгору» та «Кавун.City» [4].

18 вересня 2023 року ГО «Інститут масової інформації» та громадська організація «Детектор медіа» презентували інтерактивну мапу рекомендованих медіа та оприлюднили перелік якісних журналістських проєктів з усіх регіонів України. Загалом аналітиками було проаналізовано понад 200 українських медіа. З Херсонської області до цього списку потрапили медіаплатформа «Вгору», «Суспільне Херсон» та «МОСТ» [3].

Проаналізувавши дописи, дотичні до сфери культури, найбільших інтернет-видань Херсонщини за серпень-вересень 2023 року можна дійти висновку, що після повномасштабного вторгнення і окупації м. Херсон більш інтенсивно стали виявлятися патріотичні настрої і пов'язані з ними культурні події.

Незмінним лишається акцент на вже традиційних подіях регіону, як от висвітлення подій Міжнародного театрального фестивалю «Мельпомена Таврії» [9]. Низка медіа платформ презентували матеріали про незаконно вивезені під час окупації м. Херсон картини з Херсонського обласного художнього музею ім. О.О. Шовкуненка [5]. Очевидно, що воєнні події накладають свій відбиток, часто визначають тематику культурних заходів, але завжди вони носять характер прояву національної ідентичності українців.

Культурні акції, які відбуваються поза Херсонщиною і навіть за кордоном є важливим елементом інформування світового суспільства про події в Україні, згуртування небайдужих людей з метою підтримки українського суспільства та формування міжнародної коаліції.

Але попри воєнні дії, окупацію частини Херсонської області, культура в регіоні продовжує розвиватися, пристосовуючись до реалій сьогодення. Інтернет-видання Херсонщини актуально висвітлюють матеріали про те, що мистецька спільнота Херсонщини єднається і презентує себе як в Україні, так й інших країнах світу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Василенко К.М. Інтернет-видання України як засіб соціальної комунікації : автореф. дис. ... канд. н. із соц. комун. : 27.00.01 К., 2020. С. 9-10.
2. Гарматій О. Особливості діяльності інтернет-ЗМІ на медіаринку України. Проблеми журналістики: вчора, сьогодні, завтра. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. С. 35-41.
3. До списку рекомендованих медіа в Херсонській області потрапило видання «Вгору». URL: <https://vgoru.org/novini/do-spisku-rekomendovanih-media-v-hersonskij-oblasti-potrapilo-vidannya-vgoru>
4. Звіт з дотримання професійних журналістських стандартів в онлайн-медіа. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/zvit-z-dotrymannya-profesijnyh-zhurnalistskyh-standartiv-v-onlajn-media-i49868>
5. Ідентифікували вже 60 викрадених росіянами картин із Херсонського художнього музею. URL: <https://vgoru.org/novini/identifikuvali-vzhe-60-vikradenih-rosijanami-kartin-iz-hersonskogo-hudozhnogo-muzeyu>

6. Литовченко І.В. Особливості сучасних засобів масової інформації як соціального інституту інформаційного суспільства. Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія. 2014. № 1 (19). С. 37-40.

7. Новини під час війни. Аналіз контенту провідних онлайн-медіа – травень 2023 року. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/novyny-pid-chas-vijny-analiz-kontentu-providnyh-onlajn-media-traven-2023-roku-i53779>

8. Рижанова А.О. Засоби масової інформації та актуальні соціально-педагогічні проблеми сучасності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2013. Вип. 33 (86). С. 353-358.

9. Фестиваль «Мельпомена Таврії» повертається до деокупованого Херсону. URL: <http://www.t.ks.ua/festival-melpomena-tavriyi-povertaietsya-do-deokupovanogo-hersonu>

10. Чабаненко М.В. Місце та роль інтернет-подій у новинах інтернет-видань. Наукові записки інституту журналістики. Том 52. 2013. С. 247-249.

11. Яременко С.А., Бабій Д.В. Становлення засобів масової комунікації в сучасному інформаційному середовищі на прикладі блогосфери. Економіка. Менеджмент. Бізнес. № 3(37). 2021. С. 71-75.

Науковий керівник докторка педагогічних наук, професорка Лимаренко Л.І.